

2011 Október 13-án este 7 órakor

Budai Fonó Zeneház

(Budapest 1116 Sztregova u. 3. Tel.: +361 206 5300, e-mail: fono@fono.hu)

SZUVENÍR dráma egy részben

Benedikti Horváth Tamás Szuvenír című regénye 1988-ban jelent meg először. Nem került forgalomba, eltűnt. Másodszor 2006-ban, az októberi forradalom 50. évfordulójára kiírt pályázaton nyert díjat és adták ki 13 más, e témát feldolgozó könyvvel együtt. Másodszor sem került forgalomba, és a többi sem. 2006-ban készítettem el a regény színpadi adaptációját. Pályáztam a megvalósításra, nem is válaszoltak. Érthető, a hatalom 2006. októberében mással volt elfoglalva. Saját költségemre hoztam létre az előadást. Nem érdekelt senkit, a hatalom még mindig mással volt elfoglalva.

Most futok neki harmadszor. Újra pályáztam, újra nem válaszoltak, újra létrehoztam ez előadást.

Nem merek arra gondolni, hogy most is ugyanaz a sors vár munkánkra és a hősök emlékét idéző előadásra, mint eddig.

Mindenkit szeretettel várok!

Erdélyi György

*

Szuvenír Kritikák

Kritika Duró Győző tollából

A színpadon egy ember és egy bábu. Öltözkük szerint egyazon személy két dimenziója. Az élet és halál közötti, rémületesen szűk mezsgyén botorkálnak. Egyikük talán a Test, két golyóval a fejében. A másik bizonyára a Lélek, aki oly szívesen lépne már feljebb és feljebb a háttérben álló, kétségtelenül a mennybe vezető létrán. De melyikük melyik? A bábu jelenti-e a lassan hullává merevedő Testet, vagy éppen ő képviseli a Lelket, aki a reményteljes harcot követő kíméletlen megtorlás után végleg föladta? Esetleg a gyötrődve önvizsgálatot tartó ember jeleníti meg az agonizáló Test alig pislákoló, de folyton új erőre kapó életfunkcióit? Vagy mégiscsak benne őlt alakot a lét és nemlét határai között csapongó, tanácstalan Lélek? Mintha a középkori erkölcsi példázat elevenedne meg a szemünk láttára: a Test és a Lélek vetélkedése. Az élet jogáért vagy a halál kegyelméért. Netán fordítva: a halál jogáért vagy az élet kegyelméért.

Ez a monodráma egy több mint egy évtizede megjelent, és azóta is méltatlanul visszhangtalan maradt '56-os nagyregény, Benedikty Horváth Tamás Szuvenír című műve alapján készült, amely egy saját kivégzését túlélő szabadságharcos néhány órás, de örökkévalósággal fölértő pokoljárásába sűrítve tárja elénk öntudatra ébredt, majd könyörtelenül eltiport országunk szenvedéstörténetét. Erdélyi György gazdag életpályájának minden tapasztalatával, művészi eszköztárának teljes vértetében, megdöbbentő erejű átlényegüléssel, színészi fehérizzással formálja meg Sanyi, az esendő, ám haldoklásában heroikussá növvő „pesti srác” figuráját, akinek sorsa bátorító példa lehet mindannyiunk számára, hogy bármilyen kudarcot mér ránk a részvétlen Világ és a közönyös Történelem, ha megváltás nincs is, de mindig van feltámadás.

Duró Győző

Szuvenír - '56 megidézése

1956 megidézése kudarcokkal teli történet. Az egyik legjelentősebb mű Erdélyi György pályáján, aki egyszemélyes színházában életre keltette Benedikty Horváth Tamás Szuvenír

című regényét. Egy, a halál partjairól visszatérő, vérbe fagyott ember és megszemélyesített lelke küzdelmein keresztül pár négyzetméternyi mikrotérben megidézi 56 egészét. Valós helyszínről szó sem esik, de a vértócsában való eszmélés, a keserves vánszorgás, az elviselhetetlen szomjúság, a fájdalom, a ronccsá válásra döbbenés, az iszonyat élményét még senki sem közvetítette olyan megrázó erővel, mint Erdélyi György. Hihetetlen szuggesztivitása, valóságos, és nem mímelt szenvedése a tragédia alanyaivá avat bennünket. Megjelenítő ereje valóságossá teszi az orosz, megformálja az utca kegyetlen csendjét, az úrt, a hirtelen rátörő ürességet. Neki nem kell technikai segítség, hogy lássuk és halljuk a pusztító láncot a közeledését. És ő a budapesti srác, a járókelő és a forradalmár, az áldozat és a hős, a sebesült és a halott, a reménytelenségben is utolsó percig küzdő magyar. A szavak is gyönyörűek, nyelvi tobzódás is a darab, nyelvünk végtelen lehetőségeiben. Megformálásában költészetté válik az előadás. Ez mind együtt adja Erdélyi György szuvenírjának nagyszerűségét. Amikor a darab után nagy nehezen meg tudtuk szólalni, lengyel barátunk döbbenettel kérdezte: miért nem megy ez a darab a Nemzeti Színházban, vagy folyamatosan a TV-ben, amikor ezt mindenkinek, gyerekeknek és felnőtteknek is látnia kell? Miért is? Miért is nem?

Szaló Péter

<http://www.erdelyigyorgy.hu/index.html>